

S 45/02-2637/02

V Brně dne 1. srpna 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení S 45/02, zahájeném dne 22.2.2002, podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), na návrh účastníka řízení, jímž je společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, právně zastoupená JUDr. Vladimírem Koubkem, advokátem se sídlem ul. 28. října 19, České Budějovice, na základě plné moci, ve věci udělení povolení ke spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), vydává toto

r o z h o d n u t í:

Spojení soutěžitelů LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko a RAKO, a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, ke kterému dojde podle § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže, na základě smlouvy uzavřené dne 14. ledna 2002 mezi společnostmi LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, jako kupujícím, a DEUTSCHE STEINZEUG Cremer & Breuer AG, se sídlem Servaisstrasse, 53347 Altftter – Witterschlick, SRN, jako prodávajícím, v jejímž důsledku získá společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko 95,33% akcií společnosti RAKO, a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, a tím i kontrolu v této společnosti, se podle § 16 odst. 4 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve spojení s § 17 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

povoluje

s následujícími podmínkami ve prospěch zachování účinné soutěže:

1. Společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, musí zachovat pro všechny konkurenty tuzemských společností Chlumčanské keramické závody a.s., se sídlem U Keramičky 448, Chlumčany, KERAMIKA Horní Bříza a.s., se sídlem Tovární 77, Horní Bříza, a RAKO a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, stávající otevřené distribuční sítě, fungující na principu volného a rovnoprávného přístupu, za účelem realizace dodávek jejich výrobků, surovin a materiálů.
2. Společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, je povinná zajistit, aby v případě dodávek prvním odběratelům v distribučním kanálu v České republice byly výrobky společnosti RAKO, a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, dodávány samostatně, odlišným prodejním kanálem a nezávisle na dodávkách společnosti Chlumčanské keramické závody a.s., se sídlem U Keramičky 448, Chlumčany, společnosti KERAMIKA Horní Bříza a.s., se sídlem Tovární 77, Horní Bříza a ostatních společností kontrolovaných společností LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko. Tato podmínka se vztahuje na veškeré druhy výrobků vyráběné v době vydání rozhodnutí a po dobu účinnosti této podmínky společností RAKO, a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, a na další výrobky, které budou po dobu účinnosti této podmínky vyráběny na výrobních zařízeních, v provozech či pod označením, používaným v době vydání rozhodnutí společností RAKO, a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, a to i pro případ, dojde-li po právní moci tohoto rozhodnutí k přeměně společnosti RAKO, a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, a účastníka řízení či jakýchkoliv jiných společností přímo nebo nepřímo kontrolovaných těmito společnostmi, prodeji podniku nebo uskutečněním jakékoliv jiné transakce, v důsledku které by došlo k omezení či zániku jejich právní samostatnosti.
3. Společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, musí zachovat otevřenou a rovnou nabídku zboží – obkladových materiálů, všem obchodním partnerům, včetně velkoobchodů.
4. Společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem 3380 Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko musí zachovat stávající - historické - značky výrobků všech spojení soutěžitelů dotčených tuzemských společností, a to Chlumčanské keramické závody a.s., se sídlem U Keramičky 448, Chlumčany, KERAMIKA Horní Bříza a.s., se sídlem Tovární 77, Horní Bříza, RAKO a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, a zajistit na žádost odběratelů dodávky na trh v České republice, a to až do výše objemu realizovaných dodávek v roce 2001 podle jednotlivých druhů výrobků.
5. Společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem 3380 Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, musí zajistit udržení cenového rozdělení stávajících keramických výrobků společnosti Chlumčanské keramické závody a.s., se sídlem U Keramičky 448, Chlumčany, KERAMIKA Horní Bříza a.s., se sídlem Tovární 77, Horní Bříza, a RAKO a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník, a to

tak, že v nabídce pro tuzemský trh nebude snižován podíl výrobků nižší cenové kategorie, a to i v případě průběžných inovací stávajících keramických výrobků.

6. Společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, a jí kontrolované společnosti na území České republiky musí tuzemským odběratelům, na jejich žádost, poskytnout dodávky kaolínu, živce a jílu, a to nejméně v objemu realizovaných dodávek za rok 2001, za nediskriminačních podmínek.
7. Doba plnění uvedených omezení a závazků se společností LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, stanoví na 5 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí s tím, že společností LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko, se dále ukládá zaslat Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže písemné vyhodnocení plnění výše uvedených závazků a omezení pod body 1-6 za každý uplynulý kalendářní rok, a to v termínu nejpozději do konce ledna roku následujícího.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil dne 22.2.2002, na návrh společnosti LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, se sídlem Pöchlarn, Wörth 1, 3380 Rakousko (dále jen „LBHI“), zastoupené JUDr. Vladimírem Koubkem, advokátem se sídlem nám. 28. října 19, České Budějovice, na základě plné moci ze dne 11. února 2002, správní řízení S 45/02 ve věci povolení spojení soutěžitelů LBHI a RAKO, a.s., se sídlem Šamotka 246, Rakovník (dále jen „RAKO“), ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže) (dále jen „zákon“).

Podle § 15 odst. 2 zákona má v případě spojení, kdy jeden nebo více soutěžitelů získá možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik ve smyslu § 12 odst. 3 zákona, o které se v daném případě jedná, povinnost podat návrh na povolení spojení soutěžitel, který má získat možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik. Takovým soutěžitelem je společnost LBHI, která je také ve smyslu § 21 odst. 1 zákona účastníkem daného správního řízení.

Úřad obdržel návrh na zahájení správního řízení ve věci povolení spojení soutěžitelů podle § 15 odst. 1 zákona dne 22.2.2002. Podání neobsahovalo některé podklady nezbytné pro rozhodnutí v dané věci, a proto Úřad vyzval účastníka k odstranění nedostatků podání výzvou č.j. S 45/02-952/02 ze dne 14.3.2002. Informace byly účastníkem řízení doplněny neprodleně. Výzvu S 45/02-2219/02, za účelem poskytnutí některých dalších informací nezbytných pro rozhodnutí v dané věci, Úřad účastníku řízení zaslal dne 24.6.2002, účastník řízení informace poskytl opět bez prodlení. Doba ode dne doručení výzvy Úřadu soutěžiteli do dne, v němž soutěžitel návrh požadovaným způsobem doplní, se v souladu s § 16 odst. 5 zákona nepočítává do lhůty pro vydání rozhodnutí dle § 16 odst. 4 zákona.

K předmětnému spojení dochází v důsledku „Smlouvy o prodeji akcií společnosti RAKO a.s.“ (dále jen „smlouvy“), uzavřené dne 14.1.2002 mezi společnostmi LBHI a

společností DEUTSCHE STEINZEUG Cremer & Breuer AG, se sídlem Servaisstrasse, 53347 Altfter – Witterschlick, SRN, (dále jen „DS“). Na základě této smlouvy společnost LBHI získá kontrolu nad společností RAKO.

Při posuzování spojení soutěžitelů Úřad vycházel zejména z návrhu na zahájení správního řízení o povolení spojení, dotazníku k povolení spojení, smlouvy zakládající spojení soutěžitelů, výpisů z obchodního rejstříku, dokladu o zaplacení správního poplatku, plné moci k zastupování účastníka řízení, informací o spojovaných společnostech, z protokolů z výpovědí svědků a protokolů z ústních jednání se zástupcem účastníka řízení, vyjádření dalších soutěžitelů, informací z Českého statistického úřadu a údajů Generálního ředitelství cel ČR, informací z posudků zpracovaných odbornými institucemi ve věci zaměnitelnosti výrobků, informací z internetu a dalších zdrojů.

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla uveřejněna v Obchodním věstníku č. 11/02 ze dne 13.3.2002. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení soutěžitelů neobdržel. Úřad, který je kompetentní k ochraně hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb podle § 1 odst. 1 zákona a tudíž musí využít všechny dostupné způsoby k získání potřebných informací k objektivizaci stavu na příslušném relevantním trhu, tedy v průběhu správního řízení oslovil několik subjektů, přičemž někteří z nich se ve svých vyjádřeních vyslovili proti posuzovanému spojení soutěžitelů. Oslovení byli především konkurenti v oblasti těžby a zpracování surovin, z oblasti výroby, prodeje a dovozu keramických obkladových materiálů. Úřad dále předvolal dva svědky, a to za účelem upřesnění informací předložených v jejich stanoviskách. Z předložených vyjádření vyplývalo, že navrhované spojení, pokud by bylo povoleno, by mohlo vytvořit dominantní subjekt na trhu keramických obkladových materiálů, který by mohl být cenovým lídrem, což by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže (viz str.17-18 rozhodnutí).

S ohledem na výše uvedené skutečnosti sdělil Úřad dne 26. března 2002 účastníku správního řízení, že ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 zákona bude v řízení nadále pokračovat, a že rozhodnutí ve věci bude vydáno v souladu s ustanovením § 16 odst. 4 zákona do pěti měsíců od zahájení správního řízení.

V průběhu správního řízení S 45/02 Úřad vydal několik procesních rozhodnutí a vedl s účastníkem řízení další správní řízení.

V návrhu, který podala společnost LBHI, byli jako účastníci řízení uvedeny společnosti LBHI, RAKO a LASSELSBERGER, s.r.o., se sídlem Adélova 1, Plzeň, se sídlem (dále jen „LSB“). V průběhu správního řízení dospěl Úřad k závěru, že účastníky správního řízení nejsou všechny tři uvedené společnosti, ale pouze společnost LBHI, která získává přímou kontrolu nad společností RAKO. Dne 15.3.2002 vydal Úřad v této věci procesní rozhodnutí č.j. S 45A/02–971/02, kterým nebylo přiznáno postavení účastníka řízení společnosti RAKO, a rozhodnutí S 45B/02-996/02, kterým nebylo přiznáno postavení účastníka řízení společnosti LSB, ve smyslu § 14 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění. Tato rozhodnutí nabyla právní moc dne 3.4.2002.

Během probíhajícího správního řízení Úřad obdržel od konkurenta spojujících se soutěžitelů, společnosti BSK Přestanov, a.s., se sídlem Přestanov 5, 403 17 Chabařovice, (dále jen „BSK Přestanov“), stanovisko k navrhovanému spojení a rovněž žádost o přiznání postavení účastníka řízení. Svoji žádost společnost BSK Přestanov zdůvodnila především obavou z posílení dominantního postavení soutěžitelů na trhu a dalšího zhoršení hospodářské

soutěže na trhu. Dne 2.4.2002 vydal Úřad v této věci procesní rozhodnutí č.j. S 45C/02-1322/02, kterým společnosti BSK Přestanov nebylo přiznáno postavení účastníka řízení společnosti, což bylo zdůvodněno tím, že případná dotčená práva a povinnosti společnosti BSK Přestanov v oblasti hospodářské soutěže jsou dostatečně ošetřena tím, že veškeré námitky uplatněné v návrhu na přiznání postavení účastníka řízení budou řádně posouzeny a zohledněny před vydáním rozhodnutí ve věci. Společnost BSK Přestanov přesto proti rozhodnutí podala rozklad, rozhodnutí bylo přezkoumáno rozkladovou komisí a rozhodnutím předsedy Úřadu R 14/2002 ze dne 9.5.2002 bylo vráceno správnímu orgánu k novému projednání a k vydání nového rozhodnutí ve věci, které bylo vydáno dne 31.7.2002. Společnost BSK Přestanov dostatečně neprokázala, že její konkrétní práva či povinnosti mohou být rozhodnutím ve věci povolení spojení dotčeny, a proto jí postavení účastníka řízení nebylo opětovně přiznáno.

Účastníkem správního řízení je tedy pouze společnost LBHI.

V rámci probíhajícího správního řízení S 45/02 dále Úřad vedl se společností LBHI správní řízení S 97/02 ve věci možného porušení § 18 odst. 1 zákona, podle kterého soutěžitelé nesmí určovat nebo ovlivňovat soutěžní chování kontrolovaného soutěžitele, zejména výkonem hlasovacích práv spojených s držením účastnických cenných papírů, obchodních nebo členských podílů nebo jinak získané kontroly, před právní mocí rozhodnutí Úřadu. Správní řízení bylo zahájeno na základě informace v tisku o konání valné hromady společnosti RAKO, kde nový majoritní akcionář, společnost LBHI, prosadila nový způsob řízení společnosti a změny ve stanovách. V rámci správního řízení bylo prokázáno, že společnost LBHI na valné hromadě společnosti RAKO, konané dne 26.3.2002, vykonávala hlasovací práva před právní mocí rozhodnutí Úřadu o povolení spojení, a Úřad tedy účastníkovi řízení uložil rozhodnutím ze dne 15.7.2002 pokutu za porušení výše uvedeného ustanovení zákona.

Dále zástupce účastníka řízení dne 21.6.2002 požádal o výjimku ze zákazu uskutečňování spojení podle § 18 odst. 3 zákona, a to z důvodu výkonu hlasovacích práv na řádné valné hromadě, která se měla konat dne 28.6.2002, za účelem schválení hospodářských výsledků za obchodní rok 2001. Úřad může na návrh soutěžitelů rozhodnout o povolení výjimky ze zákazu uskutečňování spojení, jestliže jim nebo třetím osobám jinak hrozí závažná škoda nebo jiná závažná újma. Úřad svým rozhodnutím S 139/02 ze dne 27.6.2002 povolil účastníkovi řízení účast a výkon hlasovacích práv na valné hromadě týkajících se úkonů přesně v rozhodnutí uvedených.

Zástupce účastníka řízení několikrát návrh doplnil o další informace, a to v podáních ze dne 13.6.2002, 27.6.2002, 18.7.2002, 22.7.2002 a 31.7.2002. Dále účastník řízení Úřadu poskytl dne 27.6.2002 stanovisko k výpovědi svědka Otty Kaliny, generálního ředitele BSK Přestanov a dne 26.7.2002 vyjádření k stanovisku pana Otty Kaliny týkajícího se vymezení relevantního trhu. Ve svém podání ze dne 1.7.2002 účastník řízení doplnil již dříve navržené závazky ve prospěch zachování hospodářské soutěže o několik dalších závazků.

Úřad ve správním řízení S 45/02 použil některé informace a podklady ze správního řízení S 11/01, ve kterém Úřad posuzoval povolení spojení soutěžitelů LBHI a DS. Ke spojení soutěžitelů mělo dojít tak, že společnost LBHI měla získat kontrolu nad společností DS včetně jejich dceřiných společností, ke kterým patřily společnosti RAKO, Glazura s.r.o., Roudnice nad Labem a Calofrig Keramo, s.r.o., Borovany (v současnosti společnost KERAMO STEINZEUG, s.r.o.). Spojení bylo povoleno s podmínkami ve prospěch zachování

účinné hospodářské soutěže, a to rozhodnutím ze dne 7.6.2001. Ke spojení soutěžitelů LBHI a DS však nakonec nedošlo, o čemž byl Úřad písemně vyrozuměn. Protože v případě S 45/02 i S 11/01 dochází k převodu společnosti RAKO na skupinu Lasselsberger, jedná se o spojení obdobného charakteru. Na rozdíl od spojení šetřeného ve správním řízení S 11/01, zejména při vymezení relevantního trhu, však nedojde k převodu mateřské společnosti DS, a ani společností Glazura s.r.o., a Calofrig Keramo, s.r.o., (dnes společnost KERAMO STEINZEUG, s.r.o.), které nadále zůstanou pod kontrolou společnosti DS. Úřad posuzoval spojení ve správním řízení S 45/02 s přihlédnutím k závěrům v S 11/01, ale zároveň z hlediska platnosti nového zákona 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a rovněž zohlednil změny, ke kterým v průběhu roku došlo na relevantním trhu.

Celkový čistý obrat spojujících se soutěžitelů dosažený na trhu v České republice byl v roce 2001 vyšší než 550 milionů Kč a zároveň oba spojující se soutěžitelé dosáhli každý čistého obratu nejméně 200 milionů, čímž je splněna notifikační podmínka dle § 13 písm. b) zákona.

Ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, (dále jen „správní řád“), Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladu pro rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění.

1. Charakteristika spojovaných subjektů

1.1. Skupina Lasselsberger

Společnost LBHI je vedoucí společností skupiny Lasselsberger, ve které LBHI působí jako mateřská společnost zaměřená na obchodní činnost a správu majetkových účastí. Skupina Lasselsberger sdružuje společnosti působící převážně v oblasti výroby a prodeje keramických obkladových materiálů, stavebních hmot a surovin. LBHI prostřednictvím svých dceřiných společností podniká ve střední Evropě (Česká republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko), v Itálii, Rakousku, Německu a na Maltě. LBHI má jednoho společníka, kterým je rakouská společnost LASSELSBERGER VERWALTUNGS-UND-BETEILIGUNGSGESCHELLSCHAFT M.B.H, zabývající se obchodní činností v oblasti stavebních materiálů.

Skupina Lasselsberger působí na trhu v České republice především v oblasti výroby keramických obkladových materiálů (především glazovaných a neglazovaných dlaždic, keramických obkladů), v oblasti těžby a zpracování nerostných surovin pro keramický průmysl, zejména kaolínu, křemičitých písků, jílu a drceného kameniva, suchých maltových směsí, vodorozpustných nátěrových hmot (značka Primalex) a ostatních stavebních materiálů, včetně výroby polotovarů pro keramický průmysl.

V České republice LBHI přímo či nepřímo kontroluje několik společností. Mezi přímo kontrolované patří společnost LASSELSBERGER s.r.o., (dále jen „LSB“), jejímž hlavním předmětem podnikání je koupě a prodej zboží, poradenská činnost v oboru technologie a výroby keramiky, reklamní a propagační činnost, ekonomické a organizační poradenství.

Společnost LSB kontroluje dvě významné tuzemské keramické společnosti Chlumčanské keramické závody a.s., se sídlem U Keramičky 448, Chlumčany, (dále jen

„CHKZ“) a KERAMIKA Horní Bříza a.s., se sídlem Tovární 77, Horní Bříza, (dále jen „KHB“). CHKZ produkuje zejména dlaždice (neglazované slinuté, glazované, neglazované hutné) a těží kaolín a živec. KHB vyrábí obkladačky i dlaždičky, těží a zušlechťuje kaolín, písky a keramické jíly a vyrábí ekologické nátěrové hmoty.

Ve společnosti CHKZ vlastní LSB 48,88 % základního kapitálu. Druhým nejvýznamnějším akcionářem v CHKZ je společnost Central Maritime Holdings Limited, se sídlem Europa Centre, StFranc. 113, Floriana VLT 15, která vlastní [...] % základního kapitálu. Zbytek akcií je rozdělen mezi větší množství drobných akcionářů. Společnost Central Maritime Holdings Limited je zahraniční investiční společností, která nejedná s LSB ve shodě. S ohledem na roztržštěné vlastnictví zbývajících akcií, jejichž držitelé se zásadně valných hromad v plném počtu neúčastní, vykonává LBHI prostřednictvím LSB nepřímou kontrolu nad společností CHKZ, když na valné hromadě docílí vždy prostou většinu hlasů potřebných k běžným rozhodnutím.

Ve společnosti KHB vlastní společnost LSB 35,02 % základního kapitálu. Akciový podíl ve výši [...] % drží společnost C.S.securities, a.s., se sídlem ul. 28.října 19, České Budějovice, (dále jen “C.S.securities“). Tato společnost je obchodníkem s cennými papíry s licenci udělenou Komisí pro cenné papíry, který výše uvedené akcie nakolektoval na kapitálovém trhu na základě smluv uzavřených s investory, kteří na tento nákup poskytl prostředky. Podle těchto smluv má C.S.securities povinnost do 31.12.2002 pro tyto akcie nalézt investiční uplatnění na kapitálovém trhu. Společnost C.S.securities v souladu s platnou právní úpravou obchodování s cennými papíry nevykonává na valné hromadě společnosti KHB hlasovací práva spojená s tímto balíkem akcií a neúčastní se valných hromad. Zbytek akcií je rozdělen mezi ostatní drobné akcionáře. Vzhledem k uvedeným skutečnostem vykonává LBHI prostřednictvím LSB nepřímou kontrolu nad společností KHB, když na valné hromadě docílí vždy prostou většinu hlasů potřebných k běžným rozhodnutím.

Dále společnost LBHI, mimo výše uvedených společností, přímo nebo nepřímo kontroluje v České republice tyto podnikatelské subjekty:

- Calofrig a.s. – výroba suchých maltových směsí a stavebních hmot,
- BORGRES – CHKZ group, s.r.o. – výroba a prodej keramiky,
- KEMAT spol. s r.o. – těžba a úprava silikátových surovin,
- Bohemiagres, a.s. – obchodní a poradenská činnost v oblasti keramiky,
- Kotouč Štramberk, s.r.o. – výroba hydraulických pojiv, vápna a vápence,
- MANOTEX a.s. – obchodní a poradenská činnost v průmyslové výrobě,
- LB Cemix, s.r.o. – výroba suchých a maltových směsí a vápenců,
- LB Ukrajina, s.r.o. – obchodní činnost,
- LASSELSBERGER CZ, spol. s r.o. – výroba stavebních hmot a obchodní činnost,
- HOB Export, s.r.o. , v likvidaci – obchodní činnost,
- HOB CerTec s.r.o. – výroba technické keramiky a obchodní činnost.

Společnost LBHI prostřednictvím společnosti KHB nepřímo kontroluje společnost PRIMALEX SLOVAKIA, s.r.o., se sídlem Hollého 2208, Dolný Kubín, Slovensko, která na český trh dodává vodorozpustné nátěrové hmoty značky Primalex.

1.2. RAKO a DEUTSCHE STEIZEUG

Společnost RAKO je akciovou společností, kterou prostřednictvím vlastnictví 95,33 % akcií dosud kontrolovala společnost DS. Hlavním předmětem podnikání RAKO je výroba a

prodej keramických obkladů (horizontálních i vertikálních) v různé povrchové úpravě (glazované a neglazované), barevné a rozměrové škále pro exteriérové i interiérové použití. RAKO je významným tuzemským producentem keramických obkladových materiálů.

Společnost RAKO kontroluje tyto společnosti:

- SANOCENTRUM, spol. s r.o., v likvidaci. Společnost působila v oblasti zajištění zdravotnické činnosti a správy budov.
- RAKO na Slovensku, s.r.o., se sídlem Topolčany, Slovenská republika, společnost působí jako obchodní společnost v oblasti keramických obkladových materiálů.
- KERAST Praha, akciová společnost, v konkurzu, což je obchodní společnost působící v oblasti keramických stavebních materiálů.

DS je akciovou společností založenou a existující podle práva SRN. Hlavním předmětem podnikání DS je výroba obkladových materiálů, kameninových rour a výroba elektrotechnických a kontrolních zařízení. DS v České republice, vedle společnosti RAKO, kontroluje společnost GLAZURA s.r.o., se sídlem v Roudnici nad Labem, která vyrábí a prodává polotovary pro keramickou a sklářskou výrobu, frity, glazury, barvy, barvítka a preparáty kovů, a společnost KERAMO STEINZEUG, s.r.o., (dříve společnost Calofrig Keramo, s.r.o., Borovany), která se zabývá výrobou a prodejem kanalizační kameniny a jejího příslušenství.

2. Relevantní trhy

Úřad šetřil, zda navrhovaným spojením vznikne nebo bude posíleno dominantní postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, a to takovým způsobem, že dojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže. Za účelem zjištění, zda tato podmínka byla splněna, bylo třeba, aby Úřad vymezil u jakého zboží, na jakém území a v jakém časovém momentu dochází ke střetu nabídky a poptávky, tj. relevantní trh.

Za relevantní trh se obecně pokládá místo, kde se střetává nabídka s poptávkou po zboží, které je schopno uspokojit určitou konkrétní potřebu spotřebitele. Výrobní relevantní trh zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá vzhledem k jejich vlastnostem, ceně a způsobu použití za shodné nebo zaměnitelné. Geografický trh zahrnuje území, kde jsou podmínky hospodářské soutěže dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky hospodářské soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovatelnost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje ji od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. Z časového hlediska je při posuzování trhu brán v úvahu minulý a očekávaný vývoj pravidelných, případně relativně trvale se opakujících, dodávek na trh.

2.1. Věcné vymezení relevantního trhu

Věcně relevantní trh zahrnuje všechno zboží, které je spotřebitelem považováno za shodné, zaměnitelné nebo vzájemně zastupitelné na základě jeho vlastností, ceny a zamýšleného způsobu užití (poptávková substitute), nebo které sice není substitutem z hlediska poptávky, ale u kterého lze v krátkém časovém období bez významných nákladů na produkci takovýchto substitutů přejít (nabídková substitute).

Při výrobním vymezení relevantního trhu vycházel Úřad z hlavních činností spojovaných soutěžitelů. Zatímco skupina Lasselsberger působí v České republice na trhu

obkladových materiálů, na trhu surovin a trhu nátěrových hmot, společnost RAKO je aktivní pouze v oblasti výroby a prodeje obkladových materiálů.

Společnost LBHI kontroluje v České republice významné producenty kaolínu, živců a jílu. Tyto položky jsou nezbytnými surovinami pro výrobu keramických obkladových materiálů, a tak Úřad analyzoval i situaci na trhu těchto surovin, především z hlediska zajištění volného a rovnoprávného přístupu potenciálních konkurentů ke zdrojům.

Účastník řízení v dotazníku k povolení spojení považuje trh keramických obkladových materiálů, za součást trhu obkladových materiálů a vyslovuje se pro substituovatelnost keramických obkladových materiálů těmito materiály:

- betonové obklady a dlažby včetně dlažeb zámkových, vymývaných a teraca
- přírodní kámen (žula, mramor, travertin, čedič, opuka) a umělý kámen,
- cihelné obklady (interiérové a exteriérové)
- skla, kov, kompozita a další materiály,
- plasty, plastové krytiny (PVC), linoleum, lité podlahy, laminátové materiály (umakart), sádkokartony, nátěry, tapety (papírové, textilní, sklolaminátové),
- dřevo (vč. exteriérových obkladů), dřevěné podlahy (včetně plovoucích), korek, výrobky na bázi dřeva,
- koberce včetně vysokozátěžových.

Úřad zkoumal zaměnitelnost keramických obkladových materiálů s jinými obkladovými materiály v rámci správního řízení č.j. S 11/01, ve věci povolení spojení společnosti LBHI a DS. Pro posouzení vzájemné zaměnitelnosti a zastupitelnosti keramických obkladů a dlažeb s jinými materiály, při stanovení jejich použitelnosti, Úřad zadal odborným pracovištím, a to Fakultě stavební Vysokého učení technického v Brně a Technickému a zkušebnímu ústavu stavebnímu Praha, s.p., v Plzni, zpracování odborných posudků ve výše uvedené věci.

První posudek ve věci vzájemné zaměnitelnosti a zastupitelnosti keramických obkladových materiálů byl zpracován tak, že plochy byly rozčleněny dle použití na svislé a vodorovné, s dalším dělením na interiér a exteriér. V rámci tohoto členění byli posuzovány jednotlivé materiály, a to z hlediska důležitých vlastností ve vztahu k jejich použitelnosti a následně bylo určeno několik skupin jiných výrobků s větší či menší vhodností použití v daném prostředí. Posudek se zabýval i hrubým srovnáním cenové úrovně jednotlivých skupin výrobků v členění použití na vodorovných a svislých plochách v interiéru a exteriéru. Pro každý typ plochy, vymezený v rámci výše uvedeného členění, bylo vždy definováno několik skupin výrobků, které lze charakterizovat jako substituty keramických obkladových materiálů.

Druhý odborný posudek o vzájemné zaměnitelnosti a zastupitelnosti keramických obkladových materiálů s jinými materiály postupoval pro vyhodnocení daného zadání v těchto krocích:

- vytipování různých prostor podle účelu jejich využití,
- volba alternativních materiálů,
- stanovení cen keramických i alternativních materiálů,
- posouzení možnosti zaměnitelnosti a zastupitelnosti alternativních materiálů s materiály keramickými.

Základní kritérium výběru bylo, aby alternativní materiál splňoval požadavky z hlediska funkčnosti daného prostoru obdobně jako materiál keramický. Jako alternativní

materiály pro podlahy byly zvoleny PVC, parkety, koberce, plovoucí dřevěná či laminátová podlaha, stěrky, nátěry, umělý či přírodní kámen, monolitický beton, betonová dlažba, litý asfalt a teraco, jako alternativní úpravy povrchů stěn byly zvoleny omítky, nátěry, dřevěný obklad, tapety, betonový obklad, pohledový beton a lícové zdivo. Posudek materiály porovnával i z hlediska průměrných cen. V závěru posudku je uvedeno, že na trhu existuje dostatečné množství výrobků, kterými lze nahradit výrobky keramické, aniž by to významně zvyšovalo pořizovací náklady popř. snižovalo užitnou hodnotu stavby.

Z provedených analýz, z výpovědi účastníka řízení, ze svědeckých výpovědí a z provedených znaleckých posudků vyplývá, že obkladové materiály jsou v jednotlivých skupinách vzájemně zaměnitelné. V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že keramické obkladové materiály jsou pro jednotlivé druhy použití zaměnitelné s jinými druhy obkladových materiálů, jako je umělý kámen, umělé hmoty, dřevo apod. Jedná se tedy o situaci, kdy existuje substituční řetězec různých druhů obkladových materiálů.

Závěr o substituovatelnosti podporuje i rozhodnutí Evropské komise *COMP/M.2051 - NORDIC CAPITAL/HIAG/NYBRON/BAUWERK*, které se zabývá podlahovými krytinami. Komise konstatuje, že laminátová a dřevěná podlaha mohou být považovány za substituty na straně poptávky, pokud uspokojují stejnou potřebu z hlediska funkce, estetiky a ceny. Argumentem, který by dále mohl podporovat závěr o vzájemné zastupitelnosti byla skutečnost, že oba výrobky jsou distribuovány stejnými distribučními kanály. Stejně distribuční kanály také existují v případě navrhovaného spojení, kdy soutěžitelé dodávají velkou část výrobků velkoobchodům se stavebním materiálem a obchodním řetězcům specializovaných hypermarketů zaměřujících se na materiály pro stavbu, dům a zahradu (tj. typu OBI, BAUMAX apod.). V tomto typu velkoobchodů má konečný zákazník k výběru širokou škálu různých druhů obkladových materiálů, což do určité míry potvrzuje zastupitelnosti keramických obkladů s jinými obkladovými materiály.

V rozhodnutí Soudního dvora *C-62/86 AKZO Chemie BV v Commission* byl jako relevantní trh vymezen trh organických peroxidů, i když by bylo možné peroxidy dále členit do jednotlivých podskupin vzhledem k rozdílným vlastnostem a jejich použití. Toto rozhodnutí také podporuje závěr Úřadu o vymezení relevantního trhu širěji než trhu keramických obkladových materiálů.

Podobně při rozhodování postupovala Evropská komise v případě *COMP/M.599 – Noranda Forest/Glunz*, kdy se spojení týkalo trhu výroby, distribuce a prodeje desek na bázi dřeva. Základními produkty byly překližka, dřevo z jehličnatých, tropických a listnatých stromů, konstrukční desky s orientovanými dřevními částicemi z dlouhých třísek, dřevotřísková deska, střednětvrdá dřevovláknitá deska, dřevovláknitá deska. Komise konstatovala, že tyto produkty jsou navzájem více či méně substituovatelné.

Další oblastí, ve které skupina Lasselsberger na českém trhu působí a kde má významné postavení, je trh surovin, konkrétně trh kaolínu, živce a jílu. Tyto suroviny představují položky nepostradatelné při výrobě keramických materiálů, jsou ale používány i v několika dalších oborech jako je papírenský průmysl, výroba skelných vláken, stavebnictví. Značný podíl těchto surovin je spotřebován při výrobě keramické hmoty v keramickém průmyslu, a tak podniky (nebo jejich dceřiné společnosti), které se účastní spojení a produkuje tyto suroviny, jsou zároveň jejich hlavními spotřebiteli.

Skupina Lasselsberger také působí na trhu nátěrových hmot, trhu suchých maltových směsí, trhu písku a kameniva, trhu vápence a hydraulického pojiva, trhu spárovacích materiálů, tmelů a lepidla. Tyto trhy však Úřad neposuzoval, neboť spojením soutěžitelů na nich nedochází ani k horizontální ani k vertikální integraci.

Úřad se v tomto rozhodnutí dále zabýval možností vymezení samostatného subtrhu keramických obkladových materiálů, a to především z důvodu, že spojením dojde ke sloučení třech nejvýznamnějších producentů keramických obkladových materiálů v České republice, kteří budou na trhu keramických obkladových materiálů zaujímat vyšší tržní podíl.

Trh keramických obkladových materiálů byl analyzován samostatně i s ohledem na stanoviska oslovených subjektů a informací získaných z výpovědí svědků, kteří částečně zpochybňovali substituovatelnost keramických obkladových materiálů ostatními obkladovými materiály a také vyjádřili obavu z vytvoření dominantního subjektu na trhu, který by mohl narušit hospodářskou soutěž.

Pro velké množství rozměrových řad a různých doplňujících prvků, jako jsou ukončující pásy, tzv. „listely“, přechodové prvky (mezi obkladem a dlažbou), ozdobné obkladačky, a v neposlední řadě značné množství barevných odstínů s různými povrchovými úpravami, jsou keramické obklady a dlažby mezi spotřebiteli oblíbeny a používány v širokém měřítku.

Keramický obklad je nejčastěji používán v bytové výstavbě, a to v koupelnách a WC, v kuchyních a případně v jiných částech bytu. Místnosti sociálních zařízení jsou keramickým obkladem vybavovány jak v občanské výstavbě, zejména školy, nemocnice, sportovní a obchodní centra apod., tak i v průmyslové výstavbě, např. šatny a umývárny pro zaměstnance apod. Pro své vlastnosti se keramický obklad používá při průmyslové výrobě tam, kde nároky prostředí vyžadují použití odpovídajících materiálů – chemický a potravinářský průmysl, výroba potravin a nápojů, elektronika apod. Pro snadnou údržbu je keramický obklad používán i v exteriéru – obklad budov (zcela nebo zčásti), sportoviště i občanská vybavenost.

Keramická dlažba má použití obdobné jako keramický obklad, její použití je však širší, neboť snese téměř všechny nároky na povrch podlahy jak v interiéru, tak v exteriéru. Předně je to rovinnost, požadovaná pevnost a tvrdost, odolnost vůči namáhání provozem, odolnost vůči vodě (případně chemikáliím), barevná i rozměrová variabilnost a relativně snadná pokládka a údržba s možností výměny případně poškozených dlaždic. Mezi hlavní vlastnosti keramických obkladů a dlažeb patří tvrdost, pevnost, otěruvzdornost, mrazuvzdornost, nasákavost a životnost.

Úřad pro účely tohoto rozhodnutí tedy vyznačil relevantní trhy po stránce věcné jako trh obkladových materiálů, trh kaolínu, trh živce a trh jílu. Analýzy dopadů spojení soutěžitelů se vztahují k těmto relevantním trhům. **Pro eliminaci veškerých pochybností o možných negativních dopadech spojení na hospodářskou soutěž Úřad provedl rovněž analýzu dopadů ze spojení i na subtrhu keramických obkladových materiálů.**

2.2. Vymezení relevantního trhu z hlediska geografického

Relevantní trh z hlediska geografického zahrnuje území, na kterém se realizuje vztah nabídky a poptávky po zboží za dostatečně homogenních podmínek, jimiž se odlišuje od ostatních území, na kterých nabídka a poptávka probíhá za podmínek zřetelně odlišných.

Z pohledu spotřebitele, který, jak již bylo uvedeno, je v naprosté většině případů rozhodující, jde o vymezení, v jak širokém území se spotřebitel může pokoušet o nalezení alternativních zdrojů dodávek zboží vymezeného jako věcně relevantní trh. **Z hlediska geografického je relevantním trhem celé území ČR**, neboť podmínky jsou pro zákazníky na území České republiky homogenní.

2.3. Vymezení relevantního trhu z hlediska časového

Vymezení trhu z hlediska časového vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

Dodávky na věcně relevantní trhy jsou distribuovány po celý kalendářní rok. Z uvedeného důvodu byl **relevantní trh z hlediska časového vymezen jako trh trvalý**.

3. Posouzení dopadu spojení soutěžitelů na relevantní trzích

Při posuzování dopadů daného spojení soutěžitelů se Úřad, v souladu s ust. § 17 zákona, zabýval zejména strukturou relevantního trhu, podílem spojujících se soutěžitelů na tomto trhu, jejich hospodářskou a finanční silou, právními a jinými překážkami vstupu dalších soutěžitelů na relevantní trh, možností volby dodavatelů nebo odběratelů spojujících se soutěžitelů, vývojem nabídky a poptávky na relevantním trhu, potřebami a zájmy spotřebitelů, jakož i výzkumem a vývojem, jehož výsledky vedou ku prospěchu spotřebitele, a dalšími skutečnostmi pro relevantní trh charakteristickými.

3.1. Analýza dopadu spojení soutěžitelů na trh obkladových materiálů

Úřad při vymezení relevantního trhu dospěl k závěru, že keramické obkladové materiály jsou zastupitelné především betonovými obklady a dlažbou (včetně dlažeb zámkových, vymývaných a teraca), přírodním kamenem (žula, mramor, travertin, tavený čedič, opuka), umělým kamenem, cihelnými obklady, sklem, kovy, kompozitami, plasty, plastovými krytinami (PVC), linoleem, litými podlahami, laminátovými materiály, umakartem, tapetami, dřevem a korkem. Tyto materiály tvoří konkurenci keramickým obkladovým materiálům, a to vzhledem k **srovnatelným vlastnostem, ceně a estetické hodnotě**. V poslední době dochází navíc k **výrazným změnám ve spotřebitelských preferencích**, které společně se **změnou technických a estetických parametrů obkladových materiálů** vedou k zaměnitelnému použití uvedených materiálů za srovnatelných podmínek, včetně cenových pro nejrůznější účely, a to i tam, kde to dříve nebylo možné nebo obvyklé.

Z celkového trhu obkladových materiálů v České republice v roce 2001 zaujímal **prodej keramických obkladových materiálů cca 40 % podíl**.

Spojující se soutěžitelé CHKZ, KHB a RAKO, budou po uskutečnění spojení na relevantním trhu obkladových materiálů zaujímat cca [...] % podíl.

3.2. Analýza dopadu spojení na subtrh keramických obkladových materiálů

Jak již bylo uvedeno v části 2.1., Úřad se dále zabýval samostatnou analýzou dopadu spojení na subtrh keramických obkladových materiálů.

Nejvýznamnějším rysem subtrhu keramických obkladových materiálů je **vysoký podíl exportu a importu**. V roce 2001 bylo cca **58% tuzemské výroby exportováno** na zahraniční trhy a **31% ze spotřeby keramických obkladových materiálů v České republice tvořilo importované zboží**. Tuzemští výrobci (RAKO, CHKZ a KHB) značnou část své produkce vyváží, z údajů poskytnutých účastníkem řízení i z údajů získaných Úřadem je zřejmé, že za poslední čtyři roky vzrostl podíl exportu z celkové produkce zmíněných výrobců z cca **50 % na téměř 60%**. Nejvíce se vyváží do SRN a do Polska, a to téměř do každé země téměř 30 % podílu celkového vývozu, dále na Slovensko cca 8 % podílu celkového vývozu, do dalších zemí v Evropě i mimo ni směřuje zbývající část vyvážené produkce.

Největší dovozci keramických obkladových materiálů do České republiky jsou z Itálie, Německa, Španělska a Slovenska. Mezi největší importéry keramických obkladových materiálů do České republiky patří společnost A-Keramika Group, která vlastní síť 37 prodejen, rovnoměrně pokrývajících téměř celé území České republiky.

Vysoké exporty a importy umožňují **neexistující bariéry vstupu**. Dovozní cla pro glazované i neglazované obklady ze zemí, ze kterých pochází největší podíl do České republiky importovaného zboží, byly zrušeny. Dopravní náklady keramických obkladových materiálů z hlavních produkčních zemí na 1 m² se pohybují mezi cca 15-50,- Kč, ale dopravní náklady na dodávky od polských a německých výrobců do přilehlých oblastí České republiky jsou srovnatelné či dokonce nižší než dopravní náklady na dodávky od spojujících se soutěžitelů do stejných oblastí. Na subtrhu keramických obkladových materiálů **neexistují ani žádné jiné (např. administrativní, celní) překážky obchodu**.

Tuzemští výrobci již v dnešní době vlastní technologie, díky kterým mohou vyrobit keramické obkladové materiály různých typů a rozměrů, které mají srovnatelné fyzikální i estetické vlastnosti jako mají materiály importované. Dovozy se soustřeďují do dvou základních skupin, a to do skupiny levnějších druhů obkladů a dlažeb, kdy cena se na trhu pohybuje okolo 200,- Kč/m², a do skupiny luxusních obkladů, kdy se výrobky na trhu realizují za více než 600,- Kč/m². Výsledky průzkumu trhu, který Úřad prováděl dotazováním několika velkoobchodníků s obkladovými materiály, potvrdily, že velkoobchody v současné době nabízejí ve všech cenových kategoriích jak tuzemské, tak i importované keramické obkladové materiály. **Podíly importovaného zboží z celkově nabízeného zboží velkoobchodníků v různých cenových kategoriích se pohybují mezi 10 –80 %.**

3.2.1. Analýza změn na subtrhu keramických obkladových materiálů, ke kterým došlo v období let 2001 - 2002

Ve srovnání s rokem 2001, kdy bylo vydáno rozhodnutí S 11/01 o povolení spojení soutěžitelů LBHI a DS podle tehdy platného zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění, **došlo na trhu obkladových materiálů k výraznému růstu celkové spotřeby, zatímco prodej keramických obkladových materiálů se zvýšil jen nepatrně**. Protože byl růst subtrhu keramických obkladových materiálů menší než růst trhu obkladových materiálů, došlo k relativnímu **poklesu podílu keramických obkladových**

materiálů na trhu obkladů, a stejně tak došlo i k poklesu tržního podílu spojujících se soutěžitelů na trhu obkladových materiálů. Tržní podíl spojujících se soutěžitelů na subtrhu keramických obkladových materiálů byl přibližně zachován na úrovni roku 2000.

Na subtrhu keramických obkladových materiálů docházelo k výrazným změnám především v první polovině roku 2002, a to v důsledku několika faktorů:

- 1) Na konci roku 2001 byly **vedeny do provozu nové výrobní kapacity v Polsku ve Walbrzychu a v Německu u Drážďan**, jejichž kapacita je řádově srovnatelná s kapacitou CHKZ, KHB a RAKO. Vzhledem k tomu, že dopravní i výrobní náklady těchto závodů jsou srovnatelné s náklady výrobců českých, a vzhledem k absenci tarifních překážek při dovozu keramických obkladových materiálů do České republiky, lze tyto producenty považovat za plnohodnotné konkurenty stávajících tuzemských výrobců keramických obkladových materiálů.
- 2) **Česká koruna v období květen 2001 až červenec 2002 posílila vůči euru**, americkému dolaru, polskému zlotému a slovenské koruně, (např. vůči euru posílila o 18%). Posilování koruny stimulovalo dovozy keramických obkladových materiálů z Polska, Slovenska a zemí Evropské unie (např. v březnu 2002 představoval prodej dovezeného zboží na trhu v České republice **dokonce 39% z celkového prodeje na trhu keramických obkladových materiálů**). **I kdyby posilování české koruny bylo časově omezeno, v tomto mezidobí bude importujícím společnostem umožněno upevnit své postavení na trhu v České republice.** Tato skutečnost rovněž může umožnit vstup nových dodavatelů na subtrh keramických obkladových materiálů.
- 3) Technický pokrok ve výrobě obkladových materiálů vede k zlepšování vlastností obkladových materiálů, a to např. vodoodolnosti a otěruodolnosti. Ve sledovaném období došlo k dalšímu zkvalitnění povrchové úpravy a zvyšování přesnosti obkladových materiálů, což **zvyšuje možnost univerzálního použití těchto materiálů**. Nabídka stavebních materiálů v současné době na českém trhu je úplná v různých cenových relacích a užitných určení, které z těchto materiálů velmi často činí **materiály velmi univerzální**. Je pouze na stavebně-technickém a architektonickém řešení jaké materiály budou v konkrétním případě použity a velmi často se stává, že jsou používány i materiály v těch situacích, ve kterých to v minulosti nebylo obvyklé. Jako příklad lze uvést tradiční užití keramických obkladů v kuchyních, kde dnes všichni výrobci nabízejí zákazníkům širokou paletu laminátových obkladů, jakož i obklady z přírodního a umělého kamene.
- 4) Nadále narůstal podíl prodejců v tzv. Baumarketech, ve kterých je patrná preference zboží z EU.

V důsledku působení těchto faktorů došlo k výraznému růstu podílu importovaného zboží a k poklesu tržního podílu spojujících se soutěžitelů na trhu keramického obkladového materiálu. Při srovnání prodeje keramických obkladových materiálů v období leden-květen 2001 a ve stejném období **2002 došlo k snížení prodeje společnosti RAKO o [...]%, prodeje HOB se snížily o [...]%**. Pouze společnost CHKZ zaznamenala růst tržních podílů o [...].% Celková spotřeba na trhu keramických obkladových materiálů vzrostla o 2% oproti stejnému období roku 2001. **Dovozy však ve srovnání s obdobným obdobím roku 2001 zaznamenaly růst o 18 %**. Při srovnávání údajů za první pololetí letošního a minulého roku lze zaznamenat u glazovaných obkladů růst importu z **Itálie o 24 %**, u dovozu ze **SRN se jedná o 38 %**, u dovozu ze **Španělska jde o 53 %**, a importy ze **Slovenska se zvýšily o**

62 %. Při srovnání údajů za stejná období došlo u neglazovaných obkladů **k růstu importů z Polska dokonce o 1500 %** a u **importů z Itálie o 15 %**. Lze předpokládat, že trend růstu importu doprovázený stagnující úrovní exportu tuzemských výrobců, bude dále pokračovat, a to především v důsledku zvyšujících se výrobních nákladů v České republice a jejich postupnému přibližování se výrobním nákladům v exportujících zemích.

3.3. Celkové zhodnocení dopadů spojení soutěžitelů CHKZ, KHB a RAKO

Při hodnocení spojení a jeho dopadů na hospodářskou soutěž Úřad kromě závěrů z analýz uvedených v odstavcích 3.1., 3.2. a 3.2.1., zohlednil několik dalších skutečností:

- 1) Keramické obkladové materiály jsou produktem s vysokou přidanou hodnotou, které se nekazí, což jim umožňuje stát se předmětem exportu. Spojující se soutěžitelé **cca 61% své produkce vyváží do zahraničí**, spojení tedy umožní spojujícím se soutěžitelům lépe se prosadit na evropských trzích.
- 2) Z vývoje na evropském trhu je patrné, že v oblasti výroby obkladových materiálů hraje rozhodující roli několik skupin ekonomicky silných subjektů, přičemž lze z vývoje posledních let pozorovat tendence k jejich koncentraci.
- 3) Subtrh keramických obkladových materiálů je trhem bez vstupních bariér, na který v případě zájmu může vstoupit jakýkoliv zahraniční soutěžitel.
- 4) Tuzemští velkoobchodní ani maloobchodní prodejci keramických obkladových materiálů nejsou na spojujících se společnostech kapitálově, personálně, ani jinak závislé, a mají tedy možnost se nezávisle rozhodnout pro změnu dodavatele v případě, že by ze strany spojujících se soutěžitelů došlo např. k zvýšení cen, omezení výroby, diktování nepřiměřených obchodních podmínek apod.
- 5) Subtrh keramických obkladových materiálů je součástí širěji vymezeného trhu obkladových materiálů, na kterém se setkávají nejen subjekty obchodující s keramickými obklady, ale i subjekty nabízející ostatní obkladové materiály. Spojením soutěžitelů, a tím i spojením významných producentů keramických obkladových materiálů, se sice posílí jejich postavení na trhu, ale vzhledem k existenci substitutů a velkému počtu soutěžitelů, které tyto substituty na trhu nabízejí, spojení nebude mít takový negativní dopad na vymezený relevantní trh, jako kdyby tyto substituty neexistovaly.

Na základě výše uvedených závěrů dospěl Úřad k závěru, že na trhu obkladových materiálů spojením soutěžitelů nedojde k podstatnému narušení hospodářské soutěže, neboť na takto vymezeném trhu existuje celá řada konkurenčních subjektů, které na trh dodávají různé druhy obkladových materiálů. Spojující se soutěžitelé však budou po uskutečnění spojení zaujímat takové postavení na subtrhu keramických obkladových materiálů, které by mohlo mít za určitých okolností za následek nebezpečí narušení hospodářské soutěže, které je však možno eliminovat uložením 7 podmínek a omezení ve prospěch zachování účinné soutěže (viz výrok str. 22 - 24 rozhodnutí).

3.4. Analýza dopadů spojení soutěžitelů CHKZ, KHB a RAKO na relevantních trzích kaolínu, živce a jílu.

Jak bylo výše uvedeno, součástí skupiny Lasselsberger je i několik společností, které v České republice těží a zpracovávají kaolín, živec a jíl, tedy suroviny pro výrobu keramických obkladových materiálů.

Suroviny z různých nalezišť se navzájem liší svými vlastnostmi. Výrobci keramických obkladových materiálů mají své „receptury“, podle kterých kombinují jednotlivé typy surovin a připravují tak hmotu pro výrobu keramických produktů. Každá společnost většinou používá zavedenou recepturu, při které kombinuje v různých poměrech suroviny z různých těžišť. Při nedostatku určitého typu suroviny společnost většinou může přejít na jinou recepturu, k čemuž je však nutné vlastnictví dostatečného technologického know-how a možnost provádět technologické zkoušky. Základní know-how lze také získat od dodavatelů technologie nebo materiálů, kteří mají technologická centra, je tedy dostupné všem subjektům na trhu. Jednodušším postupem je záměna suroviny ve stávající receptuře za jinou surovinu podobných vlastností, což v podstatě znamená pouze úpravu receptury a její ověření technologickou zkouškou. Každá i jednoduchá záměna materiálu ve standardní receptuře však vyvolává časově limitované úkony a s tím spojené náklady.

Kaolín je používán kromě oblasti keramického průmyslu k výrobě papíru, skelných vláken, jiných keramických výrobků než obkladů a dlažeb (např. porcelán), nátěrových hmot atd. Z celkové produkce kaolínu je méně než polovina používána v keramickém průmyslu, zbytek je upotřeben v ostatních průmyslových výrobcích. Na relevantním trhu kaolínu zauímají společnosti ze skupiny Lasselsberger přibližně [...] % tržní podíl, přičemž tyto společnosti z celkového vytěženého množství využívají přibližně 14%, zbylých 86% dodávají na trh jiným spotřebitelům (včetně RAKO). Prodej kaolínu je realizován bez distribučních sítí, přímo konečným odběratelům, kterými jsou průmyslové podniky. Dalšími producenty kaolínu jsou Sedlecký Kaolín a.s., Kaolín Hlubany, a.s. a Keramost, a.s. Tito konkurenti nemají k danému spojení žádné připomínky.

Živec je další surovinou nezbytně potřebnou k výrobě keramických obkladových materiálů; vedle použití v keramického průmyslu je významným materiálem používaným ve stavebnictví. Živec je těžen a zpracováván velkým počtem menších subjektů, které zpravidla působí na trzích regionálního nebo lokálního významu. Na relevantním trhu živce má skupina Lasselsberger cca [...] % tržní podíl. Z celkové produkce tvoří vlastní spotřeba skupiny Lasselsberger přibližně 54% celkové produkce, zbytek je dodáván ostatním soutěžitelům (včetně RAKO). Na tuzemském trhu živců je významným konkurentem soutěžitele společnost KMK Granit s.r.o., jejíž stanovisko ke spojení je součástí kapitoly 4.

Jíl je používán především v keramickém a stavebním průmyslu. Dodavatelem jílu jsou převážně subjekty, které mají jinou vlastní těžební činnost (např. uhlí), kdy jíl je vedlejším produktem. Na relevantním trhu jílu zauímají spojující se soutěžitelé cca [...] % tržní podíl. Z celkové produkce skupina Lasselsberger využívá cca 62% pro svoji potřebu. Mezi konkurenty působící na relevantním trhu jílu patří společnosti Sokolovská uhelná a.s., Mostecká uhelná a.s. a České lupkové závody a.s.

Spojující se soutěžitelé zauímají na všech trzích se surovinami významné postavení. Spojením dojde nejen k horizontálnímu, ale i k vertikálnímu propojení společností, a to tak, že do skupiny Lasselsberger budou po spojení patřit tři nejvýznamnější odběratelé keramických

surovin produkovaných skupinou Lasselsberger. Těžené suroviny mají specifické vlastnosti dané lokalitou zdroje. Jednotlivé typy surovin jsou zaměnitelné pouze při vynaložení určitých dodatečných nákladů. V případě, že by byl jakémukoliv soutěžiteli na trhu zamezen přístup k surovině ze specifické lokality, soutěžitel by byl oproti spojujícím se soutěžitelům znevýhodněn z hlediska nákladového, ale i časového (úprava receptury, technologické a laboratorní zkoušky atd.), což by případně mohlo vést ke snížení konkurenceschopnosti potenciálních nebo stávajících konkurentů na subtrhu keramických obkladových materiálů. **Za účelem zpřístupnění zdrojů na základě volného a rovnoprávného přístupu pro všechny potenciální soutěžitele na trhu Úřad stanovil podmínky, které slouží k eliminaci možných negativních dopadů šetřeného spojení na relevantní trhy (viz výrok).** Toto opatření Úřad považuje za postačující k zachování účinné soutěže na relevantních trzích kaolínu, živce a jílu.

4. Námitky vznesené proti povolení spojení

V průběhu správního řízení Úřad vyzval několik dalších subjektů působících na trhu keramických obkladových materiálů a trhu těžby a zpracování surovin potřebných k výrobě keramických obkladů, aby se vyjádřily k předmětnému spojení soutěžitelů. Úřad také v rámci správního řízení, na základě stanovisek, které byly Úřadu zaslány, provedl dva výslechy svědků, a to pana Otty Kaliny, generálního ředitele společnosti BSK Přestanov a pana Ing. Jiřího Šímy.

Zástupce společnosti KERAMIKA SOUKUP, velkoobchodu a maloobchodu s keramickými obklady a dlažbami, se ke spojení v dopise ze dne 25.3.2002 (spis str. 179), vyjádřil takto, cit.: *“Spojením těchto dvou subjektů dojde v České republice k vytvoření monopolního postavení bez možnosti konkurenčního prostředí.”*

Pan Ing. Karel Červinka, zástupce společnosti MARKETIS, spol. s r.o., ve svém vyjádření ze dne 25.3.2002 (spis str. 182) uvádí, že, cit.: *“Předpokládané spojení všech tuzemských výrobců keramických obkladů a dlažeb s centrálním řízením z Plzně bude v důsledku znamenat podstatně nižší schopnost komunikace s jednotlivými výrobními závody pro obchodní partnery výrobce, zapříčiní omezení investic do všech výrobních závodů a otupí stávající soutěživost, což zřejmě vytvoří větší prostor pro dovozce.”*

Stanovisko za společnost KMK GRANIT zaslal pan Miroslav Klobasa v dopise ze dne 24.3.2002 (spis str. 197), který se ve vyjádření vrací k spojení LBHI a DS, ke kterému mělo dojít v minulém roce, a to takto, cit.: *“Přestože v té době ke spojení nedošlo, jedním z prvních kroků firmy LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH bylo nařízené omezení nákupu keramických surovin přes zjevnou kvalitativní i cenovou nevýhodnost,”* a dále pokračuje, cit.: *“Domníváme se, že...vzhledem k velikosti naší firmy a dnes jedinému konkurentu v těžbě a výrobě živců by mohlo dojít k jeho (společnosti KMK GRANIT) úmyslnému potlačení.”*

Dne 25.3.2002 zaslal Úřadu své stanovisko Otta Kalina, generální ředitel společnosti BSK Přestanov. Tato společnost v současné době buduje závod na výrobu keramických obkladových materiálů. Ve stanovisku (spis str. 191-192) uvádí, cit.: *“...spojování soutěžitelů s největší pravděpodobností zaujímají dominantní postavení na relevantním trhu v České republice, neboť, podle názoru společnosti BSK Přestanov, a.s., jim jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích. Vzhledem k tržním podílům ostatních soutěžitelů, jejich počtu a s přihlédnutím k jejich finanční síle by posuzované spojení*

mohlo vést k dalšímu posílení dominantního postavení spojovaných soutěžitelů na relevantním trhu....Vzhledem k tržní síle spojovaných soutěžitelů, tržní síle dalších konkurentů působících na relevantním trhu s ohledem na tržní podíly jak spojovaných soutěžitelů, tak jejich konkurentů, by mělo posuzované spojení za následek podstatné narušení soutěže....Omezení konkurence...by mohlo způsobit další růst cen při poklesu nabízeného zboží. Nelze také opomenout riziko, že se dominantní soutěžitel stane cenovým vůdcem, kdy bude dávat ostatním soutěžitelům najevo svou představu o tom, jaká by měla být cena a ostatní soutěžitelé se této ceně budou muset do určité míry přizpůsobit....V daném případě lze uvažovat rovněž o možném narušení konkurence, což by mělo vliv i na možný vstup nových soutěžitelů na spojením dotčené trhy jakož i na možnost volby dodavatelů a odběratelů dotčených výrobků.“

Také pan Ing. Jiří Šíma zaslal Úřadu dne 29.3.2002 stížnost, (spis str. 222), kde uvádí, cit.: *„...spojením CHKZ, HOB a RKZ (RAKO) vznikne společnost, která pod vedením Lasselsberger Holding (LBHI) ovládne trh a bude diktovat ceny. Vytvoří se tak konglomerát, který bude výhodný na prodej.“*

Je třeba předem konstatovat, že námitky se vztahují k subtrhu keramických obkladových materiálů.

5. Vyjádření a stanoviska podporující připravované spojení a neutrální stanoviska

Jednatel společnosti KERAMIKA Helus s.r.o., Ing. Jaroslav Helus, ve svém dopise ze dne 19.3.2002 (spis str. 173) uvádí, že, cit.: *„...uvažovaným spojením nedojde k zásadním změnám v naší spolupráci, naopak doufáme, že se nadále prohloubí. Spojením obou firem dojde k monopolnímu postavení nového subjektu na českém trhu, ale vzhledem k neustále se rozšiřující nabídce obkladových materiálů od ostatních evropských výrobců na našem trhu, nehrozí dle našeho názoru cenový diktát tohoto subjektu. Naopak by tento velký výrobce měl lépe obstát v konkurenci ostatních výrobců soutěžících o náš i evropský trh.“* Společnost KERAMIKA Helus s.r.o. vyrábí doplňky k obkladovým materiálům, např. ozdobné lišty, plastické tvarovky, obrazy na obklady. Největším odběratelem společnosti KERAMIKA Helus je právě společnost RAKO.

Pan Petr Krejčíř, za společnost Petr Krejčíř, ve svém dopise ze dne 21.3.2002 (spis str. 209), uvádí, cit.: *“...domníváme se, že tato skutečnost (spojení soutěžitelů) nebude mít negativní vliv na trh, naopak dojde k sjednocení a zlepšení spolupráce ve výrobní politice (nabídka sortimentu).“*

Společnost Kaolin Hlubany prostřednictvím pana Ing. Václava Berana ve svém dopise ze dne 18.3.2002 (spis str. 166) uvádí, cit.: *“..naše stanovisko k uvažovanému spojení zůstává neutrální.“*

Pan Ing. Jiří Fíla, generální ředitel společnosti KERAMOST, a.s., ve svém stanovisku ze dne 20.3.2002 uvádí (spis str. 177), cit.: *“Vzhledem k objemům výroby a prodeje kaolínu a dlažeb naší společnosti vůči spojení soutěžitelů neočekáváme žádný dopad a proti tomuto spojení nemáme žádné námitky.“*

Další společnost pohybující se na trhu keramických obkladů, společnost KERAMICKÉ ZÁVODY a.s., prostřednictvím paní Petry Fischer, předsedkyně představenstva, ve svém dopise, který Úřad obdržel dne 27.3.2002 (spis str. 200), uvádí, cit.:

“Naše společnost...nemá připomínek ke spojení výše uvedených firem. Zásadní změny ve vývoji konkurence v této oblasti nepředpokládáme.”

Stejně tak jednatel společnosti ROČEŇ s.r.o., pan Ivan Ročeň, ve stanovisku ze dne 27.3.2002 uvádí (spis str. 203), cit.: *“Naše firma nemá žádné námitky k předmětnému spojení a možným dopadům na hospodářskou soutěž. Vámi uvedené spojení považujeme za logické vyústění vývoje.”*

6. Posouzení námitek třetích stran

Úřad obdržel několik stanovisek, ve kterých se subjekty domnívají, že uskutečněním spojení dojde k vytvoření dominantního či monopolního subjektu na trhu. K tomu Úřad konstatuje, že spojením sice spojující se soutěžitelé získají na subtrhu keramických obkladů takové postavení, které za určitých okolností může vytvářet riziko negativního dopadu na hospodářskou soutěž, to je však omezeno několika faktory. K jednomu z nejvýznamnějších patří skutečnost, že keramické obkladové materiály mají celou řadu substitutů, jejichž výrobce lze považovat za konkurenty spojujících se soutěžitelů. Dalším faktorem je charakter tohoto subtrhu, na kterém hrají významnou roli vysoké exporty a importy. Import zahraničních keramických obkladových materiálů do České republiky se od minulého roku významně zvýšil, a to jak v absolutní, tak i v relativní hodnotě. Obchodování s keramickými obkladovými materiály není v podstatě omezeno žádnými vstupními bariérami, a tak nic nebrání dalšímu nárůstu podílu importu na trhu v České republice, při plném využití výrobních kapacit spojujících se společností CHKZ, KHB a RAKO. Toto je podstatný rozdíl oproti jiným spojení, kde hrozí reálné nebezpečí z koncentrace na hospodářskou soutěž, využívají-li tyto společnosti menší část svých zdrojů (kapacit) a je-li téměř nulový dovoz na příslušném relevantním trhu.

Dále je nutno poznamenat, že samotná existence dominantního postavení není důvodem pro zásah ze strany Úřadu. Návrh na povolení spojení Úřad zamítne tehdy, jestliže spojení by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu. Dojde-li však po uskutečnění spojení ke zneužití dominantního postavení na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů, aplikuje se § 11 zákona, který takové zneužití zakazuje. V této souvislosti je třeba uvést, že společný tržní podíl soutěžitelů CHKZ, KHB a RAKO bude po spojení na vymezeném relevantním trhu obkladových materiálů ve výši cca [...] %. Úřad provedl analýzu dopadů spojení i na újeji vymezeném subtrhu keramických obkladových materiálů, jejíž závěry ukazují, že zejména na tomto subtrhu dochází k významnému nárůstu dovozu za současného poklesu tržních podílů u dvou ze spojujících se soutěžitelů. Úřad přihlédl i k dalším faktorům, ovlivňujících uvedený subtrh, a to vybudování dvou nových výrobních kapacit v blízkosti území České republiky, a příznivé prostředí pro upevnění a rozšíření pozic dovážejících firem a pro případný vstup nových konkurentů na subtrh keramických obkladových materiálů, což je podmíněno posilováním české koruny. Stanovení sedmi podmínek a závazků ve prospěch zachování úrovně soutěže pak dle Úřadu postačí k rozptýlení obav z možného narušení efektivní soutěže na subtrhu keramických obkladů.

Další námitky vznesené proti spojení se týkaly obavy, že v důsledku získání dominantního postavení na trhu dostanou spojující se soutěžitelé možnost praktikovat cenové vůdcovství a zlikvidují tak jakoukoliv konkurenci na trhu. Pan Otta Kalina ve svém písemném stanovisku ze dne 25.3.2002 uvádí (spis str. 188 spisu), cit.: *„Omezení konkurence, jež by vzniklo v důsledku navrhovaného spojení soutěžitelů by mohlo způsobit další růst cen při poklesu nabízeného zboží. Nelze také opomenout riziko, že se dominantní soutěžitel stane*

cenovým vůdcem, kdy bude dávat ostatním soutěžitelům najevo svou představu o tom, jaká by na trhu měla být cena a ostatní soutěžitelé se této ceně budou muset do určité míry přizpůsobit.“ Do protokolu o výsledku svědka, který byl proveden dne 13.6.2002, Otta Kalina uvedl (spis str. 262), cit.: „Zahraniční produkce nemůže cenově tuzemským výrobcům konkurovat.“

Cenového vůdcovství se také obává pan Ing. Jiří Šíma, který ve svém stanovisku ze dne 29.3.2002 píše (spis str. 222), že, cit.: „(LBHI) ovládne trh a bude diktovat ceny.“ Ve svědecké výpovědi ze dne 4.6.2002 (spis str. 255) také uvedl, že cit.: „Cena importovaného zboží je zhruba o 50-100 Kč na m² vyšší...“.

Z výsledků analýzy subtrhu, kterou Úřad provedl, vyplynulo, že průměrná cena dováženého materiálu je průměrně o cca 30,- Kč vyšší, než průměrná cena materiálu vyrobeného spojujícími se soutěžiteli, přičemž dovozní náklady se pohybují v závislosti na zemi, ze které se dováží, mezi cca 15-50,- Kč/m². V současné době již na subtrhu keramických obkladových materiálů existuje široká nabídka importovaného zboží, a to v různých cenových kategoriích. V důsledku výstavby nových závodů v zahraničí, v bezprostřední blízkosti hranic České republiky, jak bylo výše uvedeno, a v důsledku posilování české koruny mohou importéři do České republiky dovážet keramické obkladové materiály za srovnatelné **či dokonce nižší ceny, než jaké jsou běžné v tuzemsku**. I kdyby bylo posilování české koruny jen dočasné, v mezidobí bude importujícím subjektům umožněno, aby upevnili své postavení na trhu v České republice a novým subjektům umožní, aby se na tomto trhu etablovali. Analýza Úřadu tedy nepotvrdila, že by importéři nebyli schopni konkurovat spojujícími se soutěžitelům na českém trhu a že by cenové rozdíly mezi tuzemskou a importovanou produkcí byly tak vysoké, jak ve svých vyjádřeních uvádí pan Ing. Jiří Šíma a pan Otta Kalina. Z podkladů, které má Úřad k dispozici vyplývá, že i v nejlevnější kategorii keramických obkladových materiálů do 250 Kč/m² činí podíl prodaných importovaných výrobků podstatnou část z celkového prodeje.

Pan Otta Kalina ve svědecké výpovědi ze dne 13.6.2002 (spis str. 262), dále uvádí, cit.:“(domnívám se, že) obchodník, který obklady a dlažby nakupuje, (nebude mít) možnost výběru, neboť zde bude jen jeden domácí výrobce. Dále pak konstatuje, že cit.:“Navrhované spojení bude mít z mého pohledu negativní dopad na import, neboť prodejci v ČR jsou v dnešní době ekonomicky závislí na hlavním dodavateli, který je přibližně v 90% případů tuzemský, a proto může nabízet s ohledem na nižší náklady (minimální dopravní náklady) lepší podmínky. To znamená, že prodejce bude nucen vyhovět ekonomickým požadavkům hlavního dodavatele tak, aby neohrozil svoji existenci. Pouze na importu nemůže postavit obchod.“

Úřad se ztotožňuje s vyjádřením pana Otty Kaliny ohledně skutečnosti, že soutěžitelé po uskutečnění spojení mohou zvýšit svoji negociační ekonomickou sílu. Spojením vznikne subjekt s vysokou portfoliovou silou, čímž LBHI získá některé výhody:

- celkově posílí svoji pozici vůči odběratelům, jelikož může poskytnout širokou paletu výrobních značek,
- získá vyšší flexibilitu při tvorbě struktury cena jednotlivých výrobků a při stanovení poskytovaných slev,
- bude schopen realizovat úspory z rozsahu při prodeji a marketingu svých výrobků; distribuce a marketing budou pro nové potenciální soutěžitelé bariérou vstupu na trh.

Vzhledem k výše uvedenému a s cílem snížit vyjednávací sílu LBHI vůči odběratelům Úřad stanovil společnosti LBHI podmínku č. 2 ve výroku, v jejímž důsledku bude snížen význam portfoliové síly a negociační ekonomické síly soutěžitelů po uskutečnění spojení na českém trhu. Podstata omezujícího efektu z této podmínky je blíže rozvedena na str. 23.

Společnost KMK GRANIT ve svém stanovisku vyjádřila obavu, že po uskutečnění spojení nebude LBHI dále odebírat původní množství živce. K této obavě jí vede skutečnost, že v minulém roce nařídila společnost LBHI omezení nákupu keramických surovin od výše uvedené společnosti, a to přes zjevnou kvalitativní a cenovou nevýhodnost. Je zjevné, že k nařízení sníženého odběru živce a nemohlo dojít v důsledku spojení soutěžitelů, neboť to se i přes povolení Úřadu (S11/01) v minulém roce neuskutečnilo. Úřad tuto připomínku tedy považuje za neopodstatněnou a dále se jí nezabýval.

7. Podmínky a závazky Úřadem udělené účastníkovi řízení

Účastník řízení v dotazníku k povolení spojení (spis str.79) navrhl několik podmínek ke zmírnění dopadu z koncentrace, a to:

- 1) Zachování stávajících otevřených nezávislých tuzemských distribučních sítí, fungujících na neexkluzivním principu volného a rovnoprávného přístupu k dodávkám výrobků, surovin a materiálů.
- 2) Zachování stávajících (historických) značek výrobků všech dotčených keramických společností (RAKO, CHKZ, KHB) a zajištění jejich dostupnosti na tuzemském trhu.
- 3) Zajištění, aby meziroční cenové změny stávajících keramických výrobků nepřesáhly úroveň oficiální roční inflace.
- 4) Udržení cenové segmentace stávajících keramických výrobků RAKO, CHKZ a KHB tak že v tuzemské nabídce nebude záměrně snižován podíl keramických výrobků nižší cenové kategorie.

Účastníkem navržené podmínky k zachování efektivní hospodářské soutěže byly předloženy k vyjádření konkurenčním společnostem. Pan Otta Kalina ve své svědecké výpovědi ze dne...(spis str. 264 - 265) k první podmínce uvedl, cit.: *“Tuto podmínku nelze podle mého názoru v praxi dodržet,”* ke druhé podmínce se vyslovil takto, cit.: *“Podle mého názoru z hlediska obchodní politiky je výhodnější tyto značky zachovat s ohledem na jejich dobrou pověst a vytvořit dojem u konečného spotřebitele, že se jedná o čtyři samostatné subjekty. Proto si myslím, že to není nijak omezující podmínka.”* Ke třetí podmínce se vyjádřil, cit.: *“...typy výrobků mají maximálně roční životnost a poté jsou nahrazovány novými výrobky s mírně pozměněnými parametry.”* Ke čtvrté podmínce uvedl, cit.: *“Zajistit cenový rozdíl mezi jednotlivými výrobky nezajišťuje konečnou cenu výrobků, neboť rozdíl může zůstat zachován, ale celá cenová úroveň se může zvednout. Podíl mezi výrobky vyšší a nižší cenové kategorie není ani moc technicky možné měnit, protože jednotlivé závody jsou nastaveny na konkrétní produkci určitých výrobků”*.

Na otázku, zda může uvést nějaké podmínky, které by zmírnili dopad z koncentrace na hospodářskou soutěž, Otta Kalina ve svědecké výpovědi uvedl, cit.: *“Podle mého názoru neexistují podmínky, které by mohly přispět k eliminaci dopadů spojení. Možná teprve v případě, že se zde na trhu objeví subjekt s výrobní kapacitou minimálně 15 milionů m², mohou být dopady spojení zmírněny.”*

Podobně se k navrhovaným závazkům také v rámci svědecké výpovědi (spis str. 256) vyjádřil pan Ing. Jiří Šíma, který k navrhovaným závazkům uvedl, cit.: *“Navržené závazky*

nepovažují za dostatečné. Jako jedinou cestu vidím, aby se RAKO nespojilo s LSB(LBHI), aby byla alespoň nějaká konkurence zachována.“

Jediný subjekt, který působí na vymezeném relevantním trhu a který navrhl podmínku pro zmírnění dopadu koncentrace na hospodářskou soutěž, byla společnost KERAMIKA SOUKUP, která v dopise ze dne 25.3.2002 doporučuje (spis str. 179), cit.: *“...nespojovat vzájemně smluvní obchodní síť, tj. ponechat síť odběratelů, která není v současné době identická, v současném stavu.“*

Účastník řízení ve svém doplnění návrhu na povolení spojení ze dne 18.7.2002 navrhl na základě výzvy Úřadu ještě několik dalších závazků ve prospěch zachování hospodářské soutěže (spis str. 390), a to:

- zachování stávající věcné segmentace keramických obkladů a dlažeb v rámci současných sortimentů výrobků spojujících se soutěžitelů,
- zachování stávající úrovně výroby keramických jíhlů pro keramickou výrobu,
- zachování stávajícího prodeje keramických jíhlů všem partnerům mimo spojující se soutěžitele a osoby tvořící s nimi holding (§ 66a obch. zák.)
- zachování stávající úrovně výroby a prodeje kaolínu a živců osobám stojícím mimo spojující se soutěžitele a osoby tvořící s nimi holding (§ 66a obch. zák.)
- zachování otevřené a rovné nabídky zboží – keramických obkladů a dlažeb spojujících se soutěžitelů všem obchodním partnerům, včetně velkoobchodních.

Úřad posoudil veškeré závazky nabídnuté účastníkem řízení, zhodnotil námitky třetích stran a po zvážení všech okolností vyplývajících z provedených analýz dospěl k závěru, že obavy z hlediska hospodářské soutěže, které vzbuzuje navrhované spojení, mohou být eliminovány tím způsobem, že Úřad podmíní rozhodnutí o povolení předmětného spojení uložením některých závazků, ke kterým se účastník řízení před zahájením a v průběhu správního řízení zavázal, a na základě uložení dalších podmínek a omezení ve prospěch zachování hospodářské soutěže tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

Účelem přijetí závazku LBHI, uvedeného v bodu 1 výroku rozhodnutí o podmínkách a omezeních ve prospěch hospodářské soutěže, je zachování stávajících otevřených distribučních sítí. Jednotliví konkurující výrobci a dovozci musejí mít umožněn volný přístup do distribučních sítí používaných společnostmi zúčastněnými na spojení v souladu se zásadami rovnoprávnosti a nediskriminace tak, aby mohli realizovat dodávky svých výrobků, surovin a materiálů prostřednictvím stejných velkoobchodních i maloobchodních subjektů. V rozporu s tímto závazkem by pak byla zejména jakákoliv smluvní ujednání s odběrateli, která by přímo nebo nepřímo zavazovala tyto odběratele nakupovat výše uvedené komodity pouze z produkce společností kontrolovaných společnostmi LBHI, tj. zejména CHKZ, KHB a RAKO. Prostřednictvím tohoto závazku by mělo být eliminováno nebezpečí uzavření stávajících distribučních systémů pro vstup stávajících i potenciálních konkurentů spojujících se soutěžitelů, a to jak domácích, tak zahraničních.

Podmínka ve prospěch zachování hospodářské soutěže, která je uvedena pod bodem 2 výroku rozhodnutí o závazcích a podmínkách a omezeních ve prospěch hospodářské soutěže, má za cíl zachování oddělených distribučních a prodejních kanálů spojujících se soutěžitelů. Podle této podmínky je LBHI povinna zajistit, aby produkce podniku společnosti RAKO byla velkoobchodům a ostatním přímým odběratelům dodávána odděleně od produkce podniků společností KHB a CHKZ. Před uskutečněním spojení společnost RAKO dodávala uvedeným subjektům své výrobky přímo, zatímco společnosti KHB a CHKZ prostřednictvím společnosti

LSB, se kterou mají tyto společnosti uzavřeny mandátní smlouvy. Na základě těchto smluv společnost LSB sdružuje výrobní sortiment KHB a CHKZ, který je pak nabízen velkoobchodům a dalším přímým odběratelům. Uvedený systém by měl být v zásadě zachován tak, aby výrobky podniku RAKO byly po dobu trvání podmínky dodávány prvním odběratelům samostatně, odlišným způsobem než kterým se dodávají výrobky společností CHKZ a KHB prvním odběratelům. V přímém rozporu s touto podmínkou by byl zejména společný prodej produkce všech výše uvedených podniků prostřednictvím společnosti LSB, popř. prostřednictvím jiné osoby, kontrolované společností LBHI, jakož i jakýmkoliv jiným způsobem, který by znamenal faktické přímé či nepřímé spojení nabídky produkce podniků RAKO, KHB a CHKZ prvním odběratelům. Cílem této podmínky je eliminace důsledků vzniku vysoké portfoliové síly spojením vzniklého celku, a tím neúměrného posílení negociační síly ve vztahu k tuzemským odběratelům, což by mohlo za určitých okolností vést k vytlačování ostatních konkurentů z trhu, tím že budou ze strany LBHI odběratelům nabízeny tak významné slevy a rabaty, spojené s odběrem veškeré produkce tuzemských výrobců patřících do skupiny Lasselsberger, které nebudou moci konkurenční společnosti nabídnout. Tato podmínka nikterak neomezuje velkoobchody či jiné přímé odběratele, aby odebírali všechny výrobky z produkce společností KHB, CHKZ a RAKO, nicméně musí se tak dít prostřednictvím výše uvedeného systému odděleného prodeje přímým odběratelům. Tato podmínka se vztahuje na i na veškeré výrobky, které budou po dobu účinnosti této podmínky vyráběny na výrobních zařízeních, v provozech či pod označením, používaným v době vydání rozhodnutí společností RAKO, a to i pro případ, dojde-li po právní moci tohoto rozhodnutí k přeměně společnosti RAKO a účastníka řízení či jakýchkoliv jiných společností přímo nebo nepřímo kontrolovaných těmito společnostmi, prodeji podniku nebo uskutečnění jakékoliv jiné transakce, v důsledku které by došlo k omezení nebo zániku jejich právní samostatnosti. Přeměnou se rozumí přeměna podle § 69 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, (dále jen „obchodní zákoník“), prodejem podniku se rozumí prodej podniku podle § 476 obchodního zákoníku a jinou transakcí se rozumí jakýmkoliv jiný kontrakt, včetně tzv. nepojmenovaného kontraktu podle § 269 odst. 2 obchodního zákoníku.

Účelem přijetí závazku LBHI, uvedeného v bodu 3 výroku rozhodnutí o závazcích a podmínkách a omezeních ve prospěch hospodářské soutěže, je zachování otevřené a rovné nabídky obkladových materiálů všem obchodním partnerům, včetně velkoobchodů. Tento závazek musí být chápán v kontextu podmínky uvedené v bodě 2 výroku o závazcích a podmínkách a omezeních ve prospěch hospodářské soutěže. Podle tohoto závazku nesmí být žádný ze stávajících či budoucích prvních odběratelů diskriminován jakýmkoliv způsobem, a to ani v souvislosti s paralelním odběrem konkurenčního zboží. Tato nabídka však musí být po dobu platnosti podmínek činěna samostatnými kanály tak, jak je uvedeno výše.

V souladu s bodem 4 výroku rozhodnutí o závazcích a podmínkách a omezeních ve prospěch zachování hospodářské soutěže, se účastník řízení zavázal nejméně po dobu platnosti uvedeného závazku zachovat stávající, historicky užívané značky výrobků všech společností CHKZ, KHB a RAKO. Dále se zavázal zajistit na žádost odběratelů dodávky na trh v České republice, a to až do výše objemu realizovaných dodávek v roce 2001 podle jednotlivých druhů výrobků, a to i v případě inovace ve stávajícího sortimentu výrobků.

Do bodu 5 výroku rozhodnutí o závazcích a podmínkách a omezeních ve prospěch zachování hospodářské soutěže byl přetransformován závazek účastníka řízení zachovat stávající cenové rozdělení produkce podniků společností CHKZ, KHB a RAKO, a to tak, aby v nabídce pro tuzemský trh nebyl snižován podíl výrobků nižší cenové kategorie, a to i v případě průběžných inovací stávající produkce keramických výrobků. Cílem obou výše

uvedených závazků by mělo být zajištění pestré nabídky sortimentu tradičních českých značek v různých cenových kategoriích pro konečného spotřebitele, pro kterého by měl být přinejmenším zachován současný výběr keramických obkladů jak od tuzemských výrobců, tak ze zahraniční produkce.

Závazek LBHI tak, jak je obsažen v bodě 6 výroku rozhodnutí o závazcích a podmínkách a omezeních ve prospěch hospodářské soutěže, spočívá v zachování možnosti tuzemských odběratelů odebírat na jejich žádost kaolín, živce a jíly, tj. základní suroviny, nezbytné pro výrobu keramických obkladů, a to nejméně v objemu realizovaných dodávek za rok 2001, za nediskriminačních podmínek. Tento závazek musí umožnit stávajícím konkurentům spojujícím se soutěžitelů z řad výrobců keramických obkladových materiálů i ostatním stávajícím odběratelům, na jejich žádost získat uvedené suroviny v množství, ve kterém tyto suroviny byly odebrány v roce 2001. Tento závazek účastníka řízení má význam zejména s ohledem na skutečnost, že odběratelé surovin ze zdrojů vlastněných skupinou Lasselsberger mají příslušné receptury a technologické postupy přizpůsobeny kvalitativním parametrům dlouhodobě odebíraných surovin a jakákoliv jejich změna by nutně znamenala dodatečné náklady spojené s opatřeními, které by byly vyžádány změnou používaných surovin, receptur a technologických postupů. Zároveň tento závazek umožní případným potenciálním konkurentům na trhu výroby keramických obkladových materiálů získat potřebné množství surovin klíčových pro výrobu v žádané kvalitě.

V souladu s bodem 7 výroku o závazcích, podmínkách a omezeních ve prospěch hospodářské soutěže jsou závazky, které účastník řízení před a v průběhu správného řízení přijal, a podmínky a omezení uvedená v bodech 1 až 6, kterými Úřad podmínil rozhodnutí o povolení spojení, jejich uložením na dobu 5 let od právní moci tohoto rozhodnutí. Úřad má zato, že uvedená doba je v tomto případě dostatečná k eliminaci negativních dopadů spojení na hospodářskou soutěž, neboť po jejím uplynutí by měly být vytvořeny podmínky pro účinnou konkurenci v oblasti výroby a prodeje keramických obkladových materiálů, a to ze strany jak tuzemských, tak i zahraničních subjektů. Současně je účastníkovi řízení uložena povinnost předkládat pravidelně jednou ročně vyhodnocení plnění závazků, podmínek a omezení ve prospěch ochrany hospodářské soutěže. Analýza takto předkládaných vyhodnocení bude Úřadu sloužit jako podpůrný prostředek pro výkon dozorové činnosti nad tím, zda a jakým způsobem jsou účastníkem řízení plněny povinnosti vyplývající pro něj ze zákona a z tohoto rozhodnutí podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona.

8. Právní rozbor

Podstata posuzovaného spojení soutěžitelů je v nabytí kontroly nad společností RAKO ze strany LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH, ke kterému dochází na základě smlouvy uzavřené mezi společnostmi LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH a DEUTSCHE STEINZEUG Cremer & Breuer AG, uzavřené dne 14.1.2002. V důsledku této smlouvy a v souladu s § 12 odst. 3 písm. a) zákona získá společnost LASSELSBERGER HOLDING-INTERNATIONAL GmbH možnost přímo kontrolovat společnost RAKO.

V § 13 písm. b) zákona je stanoveno, že spojení podléhá povolení Úřadu, jestliže celkový čistý obrat všech spojovaných soutěžitelů dosažený za poslední účetní období na trhu České republiky je vyšší než 550 milionů Kč a alespoň dva ze spojovaných soutěžitelů dosáhli každý čistého obratu nejméně 200 milionů Kč za poslední účetní období. Tuto podmínku posuzované spojení soutěžitelů splňuje, a podléhá tedy povolení Úřadu.

Úřad v dalším postupu zkoumal, zda spojení bude mít za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Na základě analýzy vymezeného relevantního trhu obkladových materiálů a analýzy subtrhu keramických obkladových materiálů a analýzy možných dopadů spojení na ně Úřad nepovažuje některé identifikované možné dopady spojení na subtrhu keramických obkladových materiálů za takové dopady, které by bránily povolení spojení soutěžitelů. Tyto dopady však lze kompenzovat uložením podmínek, uvedených ve výroku a rozvedených v části 4 rozhodnutí. Úřad považuje tyto podmínky za postačující k odstranění obav z narušení hospodářské soutěže na vymezeném relevantním trhu obkladových materiálů a na subtrhu keramických obkladových materiálů.

Úřad zhodnotil předložené námítky třetích stran a po zvážení všech okolností, vyplývajících z provedených analýz, dospěl k závěru, že uložené podmínky ve výroku rozhodnutí jsou ve prospěch uchování stávajícího stavu soutěžního prostředí na vymezeném relevantním trhu a postačují k eliminaci možných dopadů z koncentrace. Proto Úřad ve smyslu § 16 odst. 4 zákona ve spojení s § 17 odst. 3 zákona uvedené spojení povolil.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ust. § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže-odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Vladimír Koubek,
advokát
ul. 28. října 19
370 04 České Budějovice

PM nabylo dne 1.8.2002

